

Workshop DreptCompAct

ROLUL MEDIATORULUI ÎN GESTIONAREA ȘI SOLUȚIONAREA DISPUTELOR: DE LA CONFLICT LA SOLUȚIE

Workshop pentru facilitarea comunicării mediu academic – mediu economic real, în vederea adaptării și corelării competențelor profesionale și a abilităților practice aferente, oferite de programele de studii de licență/masterat la care sunt înmatriculați membrii grupului țintă cu cerințele pieței muncii dinamice și globale

20.04.2026 online

Temă expert: Medierea vs. Instanța de judecată

Dezvoltarea și sprijinirea parteneriatelor sustenabile, cu angajatori din mediul economic real, la care se realizează stagiile de practică de specialitate, pentru adaptarea și corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii, în vederea facilitării inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți

MEDIEREA VS. INSTANȚA DE JUDECATĂ

Medierea reprezintă o metodă de soluționare a conflictelor, pe cale amabilă, cu ajutorul unei terțe persoane, specializate, în calitate de mediator, în condiții de neutralitate, imparțialitate, confidențialitate și liberul consimțământ al părților.

Medierea se bazează pe încrederea pe care părțile o acorda mediatorului, ca persoana aptă să faciliteze negocierile dintre ele și să le sprijine pentru soluționarea conflictului, prin obținerea unei soluții reciproc convenabile, eficiente și durabile.

În contrast cu metodele tradiționale de rezolvare a conflictelor (în care un judecător sau arbitru, în cadrul unei proceduri prestabilite, face audieri ale cauzei prin intermediul reprezentanților legali ai părților, după care emite o hotărâre obligatorie), în mediere, mediatorul are rol de catalizator, ajutând la crearea unui pachet de posibile soluții, dintre care părțile pot alege - de comun acord - calea de urmat. Mediatorul facilitează procesul de negociere și oferă părților asistență activă în alegerea căilor de urmat.

Etapele medierii:

- **Activitățile pre-mediere** - au drept scop pregătirea medierii propriu-zise.
- **Etapa 1. Inițierea medierii** - mediatorul are drept sarcină crearea unei atmosfere de siguranță pentru părți în termeni fizici și siguranță în termeni de încredere că medierea ar putea fi o cale de a soluționa conflictul apărut. La fel mediatorul trebuie să se asigure încă o dată că părțile înțeleg rolului mediatorului, procesul de mediere, principiile și regulile care trebuie respectate pe parcursul lui. La sfârșit părțile trebuie să-și clarifice toate întrebările pe care eventual le-ar avea și să fie de acord cu regulile de lucru.

Mediatorul trebuie să explice următoarele principii:

- **Caracterul voluntar al medierii** – este un principiu fundamental al medierii. Mediatorul informează părțile că medierea se bazează pe acordul lor de a se implica într-o sesiune de mediere și că ele pot, pe parcursul acesteia, să o întrerupă în orice moment, dacă doresc. Mediatorul explică că nimeni nu va fi obligat să încheie un acord, dacă nu dorește aceasta. Mediatorul trebuie să ofere părților posibilitatea să exploreze și să discute orice posibilitate de soluționare a conflictului. În caz că dorește, o parte are dreptul de a se consulta cu persoane de încredere pentru a decide asupra încheierii unui acord de mediere, iar mediatorul trebuie să-i ofere această posibilitate.
- **Caracterul imparțial și neutru al mediatorului** - conceptul imparțialității și neutralității mediatorului este de maximă și servește ca o caracteristică de bază a procesului de mediere. Mediatorul trebuie să medieze numai acele cazuri în care el este și poate rămâne imparțial. În orice caz contrar, mediatorul are obligația de a se retrage. Prin comportamentul său mediatorul trebuie să sublinieze imparțialitatea sa.

Mediatorul trebuie să expună părților toate cazurile posibile de conflict de interese sau alte circumstanțe care ar pune la îndoială neutralitatea și imparțialitatea sa. Este de dorit ca mediatorul să nu comunice cu nici o parte în afara sesiunilor de mediere. La fel, părțile trebuie să știe că mediatorul poate să se retragă din procesul de mediere atunci când vede că nu poate rămâne neutru sau imparțial.

Mediatorul trebuie să sublinieze că, spre deosebire de un judecător, el nu adoptă decizii. În așa fel, nu va fi luată nici o decizie dacă părțile nu vor cădea de acord cu această decizie. Scopul lui este de a ajuta părțile să evalueze scopurile pe care le au, să identifice soluțiile și să le aleagă pe acelea care sunt satisfăcătoare pentru toți

- Caracterul confidențial al procesului de mediere

Părțile în procesul de mediere pot să conteze pe confidențialitate din partea mediatorului. Mediatorul nu poate să divulge nici o informație pe care a aflat-o în cadrul medierii, cu excepția cazurilor când partea îi permite expres acest lucru sau legea stabilește o obligație în acest sens. Mediatorul este obligat să anunțe părțile despre caracterul confidențial și să discute esența acestuia.

Părțile pot să stabilească reguli proprii de confidențialitate, iar mediatorul este obligat să le respecte dacă acestea nu contravin legii.

Pentru a păstra încrederea părților în mediere, mediatorul trebuie să se abțină să comunice despre felul cum a descris medierea, cum s-au comportat părțile etc. Ceea ce poate el raporta este dacă o parte sau alta s-a prezentat sau nu la mediere.

- Medierea poate fi condusă numai de persoane competente și care pot asigura calitatea procesului

Oricine poate fi mediator, dacă părțile sunt satisfăcute de prestația persoanei date. Cu toate acestea, pentru o mediere eficientă, de cele mai multe ori este nevoie ca mediatorul să fi trecut cursuri speciale de pregătire. În acest sens, înainte de începerea medierii, mediatorul trebuie să prezinte părților competența și experiența sa de mediere. Mediatorul trebuie să fie onest în ce privește informația despre competența sa și să nu promită părților un anumit rezultat.

- **Etapa 2. Identificarea problemelor** - În cadrul acestei etape părțile vorbesc despre ceea ce s-a întâmplat și despre emoțiile/simțămintele lor. Părțile și mediatorul obțin o înțelegere deplină a problemelor care țin de conflictul dedus medierii. Aceasta este important de făcut deoarece, de cele mai multe ori părțile, fie nu au dorit să discute, fie chiar dacă au avut discuții acestea au fost fără un cadru structurat care ar facilita o discuție eficientă. În această etapă se acumulează informația despre conflict și părțile pot începe să construiască o atitudine care ar fi constructivă pentru atingerea unui acord. De obicei, părțile își prezintă pozițiile, iar mediatorul, în baza informației expuse, le ajute să identifice problemele și interesele lor reale.
- **Etapa 3. Elaborarea planului de negociere** - mediatorul va prezenta părților o formulare a problemelor care au fost exprimate direct sau indirect și abordarea cărora ține de soluționarea conflictului. După ce părțile au acceptat o listă finală de probleme, mediatorul trebuie să stabilească ordinea în care va fi discutată și soluționată fiecare problemă

Discuțiile trebuie să înceapă de la problemele care ar putea genera cel mai puține controverse. Găsirea unor soluții pentru primele probleme puse în discuție le-ar da încredere că pot să soluționeze conflictul prin intermediul medierii chiar dacă mai au probleme complicate de soluționat. În afară de aceasta, pe parcurs, părțile ar putea să devină mai flexibile în negocieri.

- **Etapa 4. Crearea unei înțelegeri reciproce și formularea alternativelor**

Pe parcursul acestei etape mediatorul încurajează părțile să discute pe rând fiecare problemă identificată și să încerce să găsească una sau mai multe soluții acceptabile pentru rezolvarea ei.

Pentru fiecare problemă mediatorul canalizează părțile în așa fel încât să fie identificate nu numai pozițiile lor în privința ei, dar și interesele reale. Mediatorul trebuie să ajute ca dialogul să se miște de la poziții spre interese. Relevarea intereselor reale, și nu a celor declarate ajută la soluționarea eficientă și mult mai ușoară a conflictului. Cu cât mai conștiente vor fi părțile de interesele și nevoile lor, cu atât mai pregătite pentru generarea soluțiilor și identificarea soluțiilor potrivite vor fi ele.

După relevarea intereselor părților, pentru a încuraja negocierea mediatorul trebuie să identifice/formuleze interesele lor comune. Mediatorul va invita părțile să propună soluții pentru rezolvarea problemei identificate. Dacă consideră necesar, mediatorul poate să formuleze înainte de aceasta, împreună cu părțile, criterii pentru soluțiile propuse

După ce au fost propuse soluțiile, următoarea fază a medierii constă în negocierea lor de către părți pentru a ajunge la o soluție acceptabilă pentru ambele. În timpul negocierilor mediatorul ajută părțile să verifice dacă o soluție sau alta le este convenabilă și le va satisface nevoile lor. Astfel, evaluarea soluțiilor propuse trebuie să aibă loc prin confruntarea lor cu interesele exprimate de părți. Mediatorul poate cerceta în profunzime fiecare soluție, folosind aceleași tehnici de punere a întrebărilor, de ascultare activă și de rezumare a celor spuse. La analizarea soluțiilor pe care părțile le aleg în urma negocierilor este important ca mediatorul să se asigure că ele sunt clare și comportă același conținut pentru ambele părți.

Etapa 5. Finalizarea procesului de mediere

În urma negocierilor, părțile pot ajunge la un acord sau nu. Un moment important în acest sens este decizia mediatorului de a încheia negocierile și a finaliza procesul de mediere și într-un caz, și în altul. În această privință mediatorul trebuie să fie atent să nu „întindă” prea mult negocierile, dar nici să nu grăbească părțile. În acest sens merită a fi menționat faptul că mediatorul trebuie să posede abilitățile necesare pentru a asigura calitatea procesului. Fiecare parte trebuie să aibă oportunitatea de a se exprima și de a decide în ce condiții poate ea să încheie un acord, iar mediatorul nu trebuie să fie ghidat de dorința de a termina medierea cu un acord.

Dacă părțile au ajuns la un acord, adică au formulat și au ales soluții acceptabile pentru problemele lor, mediatorul trebuie, în această etapă, să concretizeze cu ele modalitatea și termenele de implementare a soluțiilor. Mediatorul, dacă este cazul, întocmește în scris un acord în care va include toate aceste momente.

Aceasta poate avea loc atunci când părțile au ajuns fie la o soluționare deplină a cazului, fie la o soluționare parțială.

Acordul trebuie să fie un document care prezintă în mod clar intențiile participanților, deciziile lor și acțiunile (sau dacă este cazul inacțiunile) pe care trebuie să le întreprindă pe viitor. De aceea înainte ca mediatorul să se apuce să întocmească acordul, el trebuie să revadă cu părțile fiecare prevedere, punct cu punct, pentru a asigura o înțelegere comună. Ar putea fi cazul că părțile să revină cu întrebări și clarificări a înțelegerii la care au ajuns.

Mediatorul poate întocmi acordul în prezența părților, iar dacă acordul este complex, poate să-l scrie după mediere și apoi să mai aibă o întâlnire cu părțile pentru a-l prezenta. După ce acordul a fost întocmit, el trebuie să fie citit părților și să li se ofere posibilitatea să îl citească și ele. Fiecare parte trebuie să aibă câte o copie a acordului semnat de participanți.

MEDIERE

Persoanele care aleg medierea, ca metodă alternativă de soluționare a conflictelor, se numesc părți.

Părțile pot alege mediatorul la care să apeleze pentru medierea conflictului.

Părțile, de comun acord cu mediatorul, stabilesc data și ora la care va avea loc ședința de mediere.

Pentru ședința de mediere nu există limită de timp. În mediere, părțile sunt încurajate să discute, mediatorul facilitând comunicarea dintre părți.

INSTANȚA DE JUDECATĂ

Persoanele care aleg instanța de judecată se numesc reclamant sau pârât.

Persoanele care aleg instanța de judecată nu pot alege judecătorul – dosarul este repartizat aleatoriu.

În instanță, termenele de judecată sunt impuse, sunt numeroase, fixate la distanțe lungi de timp între ele, și nu pot fi negociate cu judecătorul de caz.

În instanță, de cele mai multe ori, părțile nu sunt lăsate să vorbească, tocmai din lipsa acută de timp a judecătorilor, care intră într-o ședință cu câteva zeci de dosare.

MEDIERE

Medierea este o procedură confidențială. Tot ceea ce se discută în cadrul acestei proceduri rămâne strict confidențial, în baza clauzei de confidențialitate, cuprinsă în contractul de mediere.

Sala în care se desfășoară ședința de mediere, este întotdeauna mai discretă și mai primitoare.

În cadrul medierii, soluția la care se ajunge aparține părților. Mediatorul nu poate impune nimic părților, ele aleg soluția pe care o consideră reciproc avantajoasă. Mediatorul nu judecă părțile și nu dă verdicte.

Acordul de mediere este redactat rapid, chiar în ziua în care părțile ajung la o soluție reciproc avantajoasă.

INSTANTA DE JUDECATĂ

Procesul clasic din sala de judecată se desfășoară în ședință publică, declarațiile părților în fața judecătorului fiind auzite de toți cei prezenți.

Ședința de judecată este dominată de formalism, cei prezenți sunt obligați să respecte anumite reguli de procedură, în caz contrar putând fi sancționați.

În instanță, însă, judecătorul este cel care decide pentru părți, soluția este practic impusă părților de către un complet de judecată.

În instanță, după decizia luată de completul de judecată, durează până la câteva luni redactarea hotărârii.